

România, în criză de prevenție medicală: mortalitate evitabilă dublă față de media țărilor UE

Accesul limitat la servicii medicale și prevenție continuă să afecteze comunitățile rurale din România, unde bolile cronice sunt adesea diagnosticate târziu și nu întotdeauna tratate corespunzător. Sistemul de sănătate din România continuă să funcționeze reactiv, cu prea puține resurse și atenție dedicate prevenției și depistării precoce, deși bolile cardiovasculare sunt responsabile pentru mai mult de jumătate din mortalitate. În plus, România înregistrează cea mai mare rată din Uniunea Europeană la mortalitatea tratabilă, adică decese care ar fi putut fi evitate prin diagnostic timpuriu și tratament adecvat.

Dezechilibrul este accentuat de lipsa personalului medical în mediul rural, unde, conform datelor Institutului Național de Statistică, locuiește aproape jumătate din populația României (45%). Populația rurală este deservită de 7,5% dintre medici, restul de 92,5% fiind concentrați în mediul urban. Această discrepanță pune o presiune disproporționată pe personalul medical rămas în comunitățile rurale și creează un dezavantaj major pentru populația rurală în accesul la servicii medicale.

România se confruntă cu dezechilibre majore în prevenție și acces la servicii medicale, reflectate în statistici alarmante și decalaje majore față de restul Europei:

- 56% din totalul deceselor din România au fost cauzate de boli cardiovasculare în 2022
- 92,5% dintre medici profesează în mediul urban, creând un focar de inechitate pentru populația rurală, care constituie aproape jumătate din populația țării
- Mortalitatea evitabilă, care include atât decesele prevenibile, cât și pe cele care pot fi evitate prin intervenții medicale adecvate, este de aproximativ două ori mai mare în România decât media UE.
- Cheltuielile pentru sănătate sunt printre cele mai scăzute din UE: România alocă 5,8% din PIB sănătății, față de aproximativ 10% media UE, iar cheltuiala pe locuitor se situează la mai puțin de jumătate din media UE
- Speranța de viață este cu 5,1 ani mai mică decât media țărilor UE
- Există un decalaj major între sexe: bărbații trăiesc în medie cu 7,6 ani mai puțin decât femeile
- Diabetul este în creștere accelerată în România, în 2024 au fost înregistrate 114.904 cazuri noi de diabet zaharat, față de 105.185 în 2023
- Aproape 11 milioane de adulți din România ar putea avea, până în 2030, un indice de masă corporală peste intervalul considerat sănătos, cu impact potențial major asupra sănătății și mortalității premature

Învingătorilor 29, Et. 1, Ap. 6, Sector
3, București
abc_romania@yahoo.com
contact@aliantapacientilor.ro

CIF: 29841214
Banca Transilvania
Sucursala Obor, Ag.lancului
RO15BTRL04401205C55543XX

Rapoartele internaționale confirmă amploarea problemei. Potrivit „*OECD Reviews of Health Systems: Romania 2025*”, mortalitatea evitabilă din România rămâne una dintre cele mai ridicate din OECD. Sistemul de sănătate este puternic centrat pe spitale, care consumă 44% din bugetul de sănătate, față de o medie OECD de 39%, în timp ce asistența medicală primară primește doar 9%, față de 14% în medie. Factori de risc precum obezitatea, fumatul și consumul de alcool se situează, de asemenea, peste media OECD. Același raport recomandă explicit extinderea programelor de screening la nivel de populație, precum și folosirea caravelor medicale mobile și a mediatorilor sanitari, pentru a ajunge la comunitățile neacoperite de sistemul de sănătate.

Un raport OECD dedicat impactului economic și sanitar al bolilor netransmisibile estimează că, în absența unor măsuri eficiente de prevenție și control al factorilor de risc, numărul cazurilor de boli netransmisibile din România ar putea crește cu 29% până în 2050, iar cheltuielile de sănătate asociate acestora, cu 49%. În paralel, raportul OECD Economic Surveys: Romania 2026 subliniază necesitatea consolidării prevenției, a asistenței medicale primare și a accesului la servicii medicale de calitate, în special pentru populațiile vulnerabile.

În acest context, Alianța Pacienților Cronici din România organizează anual caravana „Sănătatea vine la tine!”, un program de controale medicale gratuite și educație pentru sănătate dedicat exact comunităților rurale. Cea de-a cincea ediție s-a desfășurat între 9 mai și 28 iunie 2026 și a ajuns în 8 localități din 7 județe: Nucet (Dâmbovița), Rasova (Constanța), Ghermănești (Ilfov), Balta Doamnei (Prahova), Șeica Mare (Sibiu), Progresu (Călărași), Luciu și Gura Ialomiței (Ialomița).

Aproape o mie de persoane din aceste localități, în special femei și persoane cu vârsta peste 50 de ani, au beneficiat de analize și controale medicale. În fiecare localitate, caravana a organizat mai multe vizite: o zi dedicată recoltării de sânge, urmată de alte două zile în care echipe formate din medici specialiști și rezidenți, asistente medicale și elevi voluntari ai școlilor postliceale sanitare din comunitățile respective, au revenit pentru consultații și interpretarea rezultatelor. Dincolo de investigațiile propriu-zise, echipa a oferit informare și educație medicală adaptată fiecărui participant, încurajând persoanele la risc sau cu boli cronice nediagnosticate să continue investigațiile prin intermediul medicilor de familie.

Ediția din acest an a adus și două schimbări importante în modul de lucru al caravanei. Pentru prima dată, evidența pacienților s-a făcut printr-o platformă medicală digitală, iMedico, în locul fișelor completate manual, o soluție care a simplificat considerabil introducerea și interpretarea datelor. De asemenea, echipa medicală de teren a fost completată, pentru prima dată, cu un medic rezident de medicină de familie și cu un nutriționist dietetician, care a susținut activitatea medicului specialist în diabet, nutriție și boli metabolice.

Rezultatele acestei ediții, prezentate integral în raportul atașat, confirmă la scară locală tendințele semnalate de rapoartele internaționale citate mai sus: o pondere ridicată a persoanelor cu exces ponderal, valori crescute ale colesterolului și tensiunii arteriale, și un număr important de cazuri de diabet și

	Învățătorilor 29, Et. 1, Ap. 6, Sector 3, București abc_romania@yahoo.com contact@aliantapacientilor.ro	CIF: 29841214 Banca Transilvania Sucursala Obor, Ag.lancului RO15BTRL04401205C55543XX
---	--	--

prediabet nedepistate anterior. Datele susțin, o dată în plus, concluzia organismelor internaționale - prevenția și depistarea timpurie în comunitățile vulnerabile rămân una dintre cele mai eficiente investiții pentru sănătatea publică din România.

„Este momentul să învățăm cum să ne păstrăm sănătatea ca să nu ajungem să tratăm apoi boala sau complicațiile ei. Caravanele medicale au tocmai acest rol, de a veni în sprijinul oamenilor din medii defavorizate care nu își permit așa ușor accesul la medic din diverse motive - fie că sunt vârstnici, greu deplasabili, fără aparținători, cu locuri de muncă foarte solicitante, fără un medic de familie care ar trebui să fie prima stație în acest lanț al serviciilor medicale sau pur și simplu din lipsă de timp și prioritizare a stării de sănătate, pentru că din păcate sunt mulți oameni în ziua de astăzi care se gândesc în primul rând la ce vor pune pe masă! Cu fiecare ediție a caravanei există oameni care au făcut primii pași spre o stare de sănătate mai bună și o calitate superioară a vieții, și asta este cea mai mare satisfacție a tuturor celor implicați!” - dr. Ileana Secăreanu, medic specialist diabet, nutriție, boli metabolice.

"Nevoia de prevenție în România este uriașă, iar cifrele o confirmă an de an: suntem printre țările cu cea mai mare mortalitate evitabilă din Europa. Dar în spatele fiecărei statistici stă un om care nu a știut că trebuie să se testeze, sau care a știut, dar nu a reușit să ajungă la un medic. În mediul rural, lipsa educației medicale și lipsa accesului la servicii de sănătate se întretin reciproc. Oamenii nu merg la controale nu doar pentru că nu pot, ci și pentru că nimeni nu le-a explicat de ce ar trebui. De aceea aducem caravana chiar în comunitățile lor: pentru că prevenția nu ar trebui să fie un privilegiu al celor care locuiesc aproape de un spital." - Cezar Irimia, Președintele Alianței Pacienților Cronici din România.

Caravana „Sănătatea vine la tine!” este organizată anual de Alianța Pacienților Cronici din România cu sprijinul companiilor: Synevo, Novartis, Servier, Boehringer Ingelheim, Bristol Myers Squibb, Astra Zeneca, Worwag Pharma, Ipsen, Viatris, Sanofi, farmaciile Alphega, Roche și Klintensiv. Proiectul a fost implementat în parteneriat cu Federația Asociațiilor Bolnavilor de Cancer, Asociația ProCardio, Asociația Împreună Împotriva Obezității și iMedico.

Pentru informații suplimentare:

Alin Bujan, Director Executiv, Alianța Pacienților Cronici din România
contact@aliantapacientilor.ro